

Kontrola očkovania v okrese Martin za obdobie od 1.9.2020 do 31.8.2021

V mesiaci september 2021 odborní pracovníci oddelenia epidemiológie RÚVZ Martin vykonali kontrolu očkovania za obdobie od 1.9.2020 do 31.8.2021. Číselné výsledky kontroly sú zaznamenané v tabuľkách.

1. Kontrola očkovania bola vykonaná v rozsahu podľa priložených tabuliek č. 1-12. Zaočkovanosť v kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania je uvedená v tabuľkách, pohybuje sa od 94,23% (ročník narodenia 2019 – základné očkovanie proti osýpkam, mumsu a ružienke) do 96,70% (ročník narodenia 2008 – preočkovanie v 11. roku života proti osýpkam, mumsu a ružienke). Dôvodom nízkej zaočkovanosti bol vysoký počet odmietnutí očkovania zo strany rodičov a výskyt kontraindikácií u detí.

1.1. V okrese Martin bola zaznamenaná zaočkovanosť nižšia ako 95% v ročníku narodenia 2019 – základné očkovanie proti osýpkam, mumsu a ružienke (94,23%).

1.2. Z celkového počtu kontrolovaných 15 obvodov nebola zistená zaočkovanosť nižšia ako 90%. Nízka zaočkovanosť je u detí Detského domova Martin, a to z dôvodu rôznych základných ochorení u detí v zariadení, ktoré majú dočasné a trvalé kontraindikácie.

1.3. V rámci kontroly očkovania v zdravotníckych obvodoch neboli zistené nedostatky vo vedení zdravotnej dokumentácie, ani vo výkone očkovania. Nedostatok bol v písomnom hlásení odmietnutia očkovania, čo skomplikovalo kontrolu očkovania. Na nedostatok pravidelného písomného hlásenia odmietnutia očkovania boli lekári upozornení.

1.4. V kontrolovanom období od 1.9.2020 do 31.8.2021 sa narodil 1 novorodenec HBsAg pozitívnej matke, ktorému bol ihneď po narodení podaný ľudský hyperimúnnny imunoglobulín (HIG) a očkovacia látka proti VHB.

1.5. V kontrolovanom období nebolo v okrese Martin nariadené mimoriadne očkovanie.

1.6. V okrese Martin nemáme azylové zariadenie.

1.7. V rámci pravidelného povinného očkovania bolo celkovo zistených 94 kontraindikácií. Výskyt kontraindikácií bol zaznamenaný v každom kontrolovanom druhu očkovania. Z celkového počtu 94 kontraindikácií bolo trvalých 32 (34,04%) a dočasných 62 (65,96%) kontraindikácií, ktoré boli stanovené odbornými lekármi.

Tab.1 Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2021		
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatrami ako trvalé)	Spolu
DTaP-VHB-HIB-IPV zák. očk. ročník 2019	4	2	6
PCV Základné očkovanie Ročník 2019	4	2	6
MMR ročník 2019	13	9	22
MMR ročník 2018	3	7	10
MMR ročník 2009	11	2	13
MMR ročník 2008	8	4	12
DTaP-IPV (P) ročník 2014	10	2	12
dTaP-IPV ročník 2007	9	4	13
Spolu	62	32	94

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2021	
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatriami ako trvalé)
DTaP-VHB-HIB-IPV Základné očkovanie Ročník 2019	3x Zápal nosohltana 1x Alergická nádcha	1x vrodená ichtyóza 1x porucha CNS
PCV Základné očkovanie Ročník 2018	3x Zápal nosohltana 1x Alergická nádcha	1x vrodená ichtyóza 1x porucha CNS
MMR Ročník 2019	1 x predčasné narodenie 4 x infekť HCD 3x Zápal nosohltana 1x Alergická nádcha 1 x BRPN 1x atopická dermatitída 1x febrilné krče 1x hepatopatia	3x porucha CNS 1x detská mozgová obrna 3 x epilepsia 1x angína pectoris 1x vrodená ichtyóza
MMR Ročník 2018	1x imunodeficit 1x abscesy kože 1x zápal nosohltana	3 x epilepsia 2x CTP 1x DMO 1x porucha CNS
MMR Ročník 2009	1x reumatologické ochorenie 1x atopický ekzém 1x alergická nádcha 8x infekť HCD	1x svalová dystrofia 1x - DMO
MMR Ročník 2008	1x reumatologické ochorenie 2x imunodeficit 1x hemangióm 1x vrodený glaukóm 2x vrodená chyba nosa 1x infekť HCD	2 x epilepsia 2x DMO
DTaP-IPV (P) Ročník 2014	8x infekť HCD 1x imunodeficit 1x BRPN	1x svalová dystrofia 1x epilepsia
dTaP-IPV Ročník 2007	1x nefrologická diagnóza 1x predčasné narodenie – posun očkovania 5x infekť HCD 2x DMO	1x svalová dystrofia 1x hemiparéza 1x autizmus 1x epilepsia

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrol. ročníkoch narodenia zistených od 1.9.2020 do 31.8.2021				spolu
	Odmietnutie očkovania*	Pobyt v zahraničí**	Nedostavenie sa na očkovanie	Iné (Kontraindikácie)	
Martin	196	0	0	94	290

* uviesť sumár počtov odmietnutí očkovania podľa tabuliek 1 – 5 prílohy usmernenia

** deti, ktoré sú započítané do počtu detí podliehajúcich očkovaniu v kontrolovanom období

1.8. V rámci kontroly očkovania k 31.8.2020 bol zistený celkový počet 21 detí s dočasnými kontraindikáciami, z toho k 31.8.2021 bolo 9 detí doočkovaných. V 3 prípadoch rodičia odmietajú očkovanie, v 7 prípadoch kontraindikácie pretrvávajú a v 2 prípadoch sa rodičia s deťmi odsťahovali do iného okresu alebo do zahraničia.

Tab. 3 Prehľad počtu dočasných kontraindikácií očkovania

Okres	Dočasné kontraindikácie od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020		
	Celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2021	
		Abs.	%
Martin	21	9	42,86

1.9. V rámci povinného očkovania nebola nahlásená žiadna nežiaduca reakcia po očkovaní.

1.10. V ambulanciách pre deti a dorast neboli zistené žiadne nedostatky vo výkone očkovania. Lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli upozornení na potrebu písomného hlásenia odmietnutia očkovania na RÚVZ Martin a naďalej dodržiavať dôslednú evidenciu očkovania.

1.11. Pri kontrole povinného očkovania neboli zistené nedostatky pri zabezpečovaní výkonu očkovania, z toho dôvodu nebolo nutné riešiť problémy a navrhovať opatrenia.

2. V období od 1.9.2020 do 31.8.2021 bolo zaevidovaných na RÚVZ Martin **celkovo** 35 hlásených odmietnutí očkovania (počet detí), z toho bolo u 8 detí celkové odmietnutie a u 27 detí čiastočné odmietnutie.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2021 do 31.8.2021 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2020 do 31.8.2021 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období					
	<i>základné očkovanie</i>			<i>preočkovania</i>		
	DTaP-VHB-HIB-IPV	pneumok. invazívne ochorenia	Osýpky Mumps Ružienka	DTaP-IPV v 6. roku života	Osýpky Mumps Ružienka v 11. roku života	dTaP-IPV v 13. roku života
Martin	19	19	8	7	5	4

* Čiastočné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta len konkrétny druh očkovania. Nezaraďujeme sem odmietnutie očkovania v aktuálnych kontrolovaných ročníkoch narodenia. Tieto ročníky sú evidované v tabuľkách na kontrolu zaočkovanosti.

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2020 do 31.8.2021

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím očkovania od 1.9.2020 do 31.8.2021	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2021
Martin	7	281

*Kompletné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta všetky povinné očkovania, vrátane prípadu, keď rodič odmietne konkrétne očkovania a zároveň odmieta všetky povinné očkovania aj v budúcnosti

3. Kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej starostlivosti sme vykonali v 15 pediatrických ambulanciách. V 9 ambulanciách boli očkovacie látky uložené v chladničkách s výparníkom, a v 6 ambulanciách mali očkovacie látky uložené v chladničkách bez výparníka.

Kontinuálne monitorovanie vnútornej teploty chladničky sa vykonáva v 2 pediatrických ambulanciách. V 13 ambulanciách sa kontrola teploty uskladnenia vakcín

vykonáva iba v pracovných dňoch – 2x v priebehu dňa. V Detskom domove v Martine neskladujú očkovacie látky. Tieto sú uskladnené na pediatrickom obvode príslušnej lekárky primárneho kontaktu.

Očkovacie látky sú na obvodoch uložené v chladničkách, ktoré slúžia iba na tento účel. Vo všetkých obvodoch v chladničkách používajú teplomery na kontrolu teploty. Skladuje sa malé množstvo vakcín (cca zásoba na týždeň), ktoré sú uložené tak, že sa nedotýkajú zadnej a bočných stien chladničky, a nie sú uložené priamo pod výparníkom. Kontrola a evidencia teploty sa vykonáva 2x denne. Evidované teploty sa pohybovali v rozpätí + 4°C do + 5° C. Expiráciu očkovacej látky si detské sestry kontrolujú pri preberaní z lekárne.

K znehodnoteniu vakcín nedošlo ani v jednom obvode. Chladničky sa nepreplňujú, nakoľko sa v nich skladuje malé množstvo vakcín.

Tab.6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

CELKOVÝ POČET PEDIATRICKÝCH OBVODOV*	POČET KONTROLOVANÝCH OBVODOV: 15				
	SPOLU	Z TOHO POČET AMBULANCIÍ : 15			
		SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN BEZ VÝPARNÍKA, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN S VÝPARNÍKOM, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	S PÍSOMNOU EVIDENCIOU TEPLOTY V CHLADNIČKE	
			IBA V PRACOVNÝCH DŇOCH	NEPRETRŽITE**	
15	15	6	9	13	2

* v rámci pôsobnosti RÚVZ

** vrátane dni pracovného voľna a pracovného pokoja

4. Za kontrolované obdobie v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov sme nezistili problém s nedostatkom vakcín na trhu.

Očkovacie látky z lekární preberajú detské sestry, ktoré ich doručia na pediatrické ambulancie v transportných chladiacich boxoch.

5. Pri porovnaní s kontrolou preočkovania za rok 2020 môžeme konštatovať:

- oproti roku 2020 sme zaznamenali **pokles** zaočkovanosti v základnom očkovaní DTaP- VHB-HIB-IPV, PCV a MMR (11. rok života), dTaP-IPV (13.roku života). **Vzostup** zaočkovanosti sme zaznamenali v základnom očkovaní MMR a v preočkovaní v 6.roku života DTaP-IPV,
- za sledované obdobie bolo zaznamenaných 94 kontraindikácií. Oproti predchádzajúcemu roku 2020 (50 kontraindikácií) došlo k vzostupu počtu kontraindikácií o 88,00 %, (r.2011-108x , r.2012-102x, r.2013– 44x, r.2014-74, r.2015-88x, r.2016- 99x, r.2017-100x, r.2018 - 91x, r.2019-71x, r.2020-50x, r.2021-94x),
- za kontrolované obdobie 2019-2020 bolo s dočasnými kontraindikáciami 21 detí, z toho k 31.8.2021 bolo 9 detí (42,86%) doočkovaných,
- na kontrolovaných pediatrických obvodoch bola situácia so skladovaním vakcín v porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania na rovnakej úrovni,
- lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli počas výkonu kontroly upozornení na písomné hlásenie odmietnutí očkovania na RÚVZ Martin.

Tab.7 Porovnávanie zaočkovanosti v jednotlivých rokoch kontroly

Očkovanie	Rok kontroly		Pokles/vzostup %
	2020 %	2021 %	
DTaP-VHB-HIB-IPV	96,5	95,84	-0,68
PCV	96,5	94,61	-0,92
MMR	95,0	95,67	+0,70
MMR 11 rok života	97,4	96,70	-0,72
DTaP -IPV 6 rok života	95,2	95,58	+0,40
dTaP-IPV 13 rok života	97,23	96,31	-0,95